

చెదిరిన సమాజం

ప్రతిభా వాణి

శ్రీ అయ్యంకి వెంకటరమణయ్య

(7.8.1890...7.3.1979)

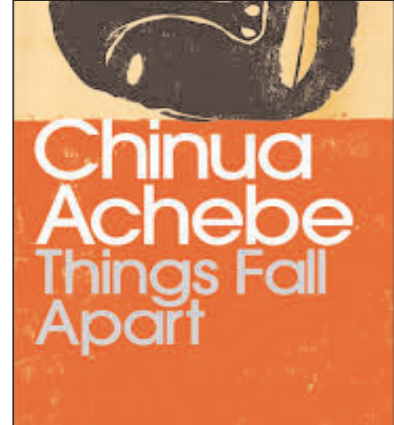
గ్రంథాలయోద్యమ పితామహునిగా శ్రీ అయ్యంకి వెంకట రమణయ్య గారు తెలుగువారందరికీ సుపరిచితులు. ఆయన గొప్ప సంఘసంస్కర్త, స్వాతంత్ర్య సమరయోధులు. పత్రికా సంపాదకులు. తూర్పుగోదావరి జిల్లా కొనకుదురులో జన్మించారు. తండ్రి వెంకటరత్నం తల్లి మంగమాంబ.

ప్రముఖ జాతీయ నాయకుడు బిపిన్ చంద్రపాల్ ఉపన్యాసాన్ని రాజమండ్రిలో విని ఉత్తేజితలై హైస్కూల్ చదువులకు స్వస్తి చెప్పి స్వాతంత్ర్య సమర పోరాటంలో పాల్గొన్నారు. గ్రంథాలయాలు ప్రజల విశ్వవిద్యాలయాలని పేర్కొంటూ రాష్ట్రంలో పలు గ్రంథాలయాల స్థాపన, వాటి అభివృద్ధికి జీవితాంతం కృషి చేశారు. గ్రంథాలయ ఉద్యమం స్వాతంత్ర్య సాధనకు, ప్రజలను చైతన్యపంతుల్ని చేయటానికి ఉపయోగపడుతుందని భావించారు. గ్రంథాలయాల కోసం 60 ఏళ్ల పాటు శ్రమించారు. 1911లో రామమోహన గ్రంథాలయాన్ని విజయవాడలో నెలకొల్పారు. 'గ్రంథాలయ సర్వస్వం' పేరుతో పత్రికను నిర్వహించారు. అఖిల భారత పౌర గ్రంథాలయ సంఘాన్ని 1919లో స్థాపించి ఆ సంఘం తరపున 'ఇండియన్ లైబ్రరీ జర్నల్' అనే ఆంగ్ల పత్రికను నిర్వహించారు. ఆంధ్రభారతి, కొరడా పత్రికలు కూడా ఆయన నడిపిన పత్రికలు. 'గ్రంథాలయ పితామహ, సరస్వతీ సామ్రాజ్య ప్రతిష్ఠాపనాచార్య' బిరుదులతో సాహితీవేత్తలు ఆయనను సత్కరించారు. 1972 లో భారత ప్రభుత్వం ఆయనకు 'పద్మశ్రీ' గౌరవాన్ని అందించింది. గ్రంథాలయోద్యమంతోపాటు హెమామ్ రూల్ ఉద్యమం, దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య గారి రామదండు, ఆంధ్రోద్యమం, వయోజన విద్య, దివ్యజ్ఞాన సమాజం, సహకార ఉద్యమాలలో ప్రముఖ పాత్ర వహించారు. తెలుగువారి కోసం పలు ప్రాంతాల్లో గ్రంథాలయాల ఏర్పాటుతో పాటు తెలుగువారి అభ్యున్నతికి, సామాజిక వికాసానికి కృషిచేసిన శ్రీ అయ్యంకి వారికి నన్నయవాణి అక్షర నీరాజనం సమర్పిస్తోంది.

Things Fall Apart

చెదిరిన సమాజం నవలను రచించినది నైజీరియా దేశానికి చెందిన రచయిత చినువా అచెబీ. ఆయన ఒనిట్టు పట్టణానికి వాయవ్యంగా ఉన్న ఒగిడి గ్రామంలో 1930 లో జన్మించారు. ఇబదాన్ లోని విశ్వవిద్యాలయ కళాశాలలో చేరి ఇంగ్లీష్, చరిత్ర, మత శాస్త్రంతో డిగ్రీ తీసుకున్నారు. 1954 నుండి నైజీరియన్ ప్రసార విభాగంలో ప్రొడ్యూసర్ గా, కంట్రోలర్ గా, విదేశీ సేవా విభాగానికి డైరెక్టర్ గా పనిచేశారు. ఎన్నో దేశాల్ని సందర్శించారు. ఆయన రచించిన చెదిరిన సమాజం 1958 లో కేంబ్రిడ్జి యూనివర్సిటీ ప్రచురించింది. ఆయన రచించిన థింగ్స్ ఫాల్ ఎపార్ట్, నోలాంగర్ ఎట్ ఈజ్ నవలలు చాలా ప్రపంచభాషల్లోకి అనువాదమయ్యాయి.

భగ్నమైంది. ఐక్యత భగ్నమైన క్రమంలో ఎన్నో తలలు నేలరాలాయి. కొత్త పదాలు, కొత్త వాడుకలు, కొత్త పద్ధతులు మనుషుల హృదయాల్లోకి ప్రవేశించాయి. పాత సమాజం క్రమంగా శిథిలమయింది. ఐరిష్ కవి డబ్ల్యు. బి. యేట్స్ రచించిన 'ది సెకెండ్ కమింగ్' అనే కవితలోంచి 'చెదిరిన సమాజం' Things Fall Apart నవల శీర్షికను, వస్తువును అచెబీ స్వీకరించాడు. తెల్లవాడు వ్యాపారిగా, పరిపాలకునిగా తన ఇబో సమాజంపై విరుచుకు పడిన కాలాన్ని అచెబీ వెనక్కి తిరిగి పరిశీలించారు. చెదిరిన సమాజం నవలలో ఉపయోగించిన సామెతలు, జానపద కథలతో ఒక పెద్ద జాబితా తయారు చేయవచ్చు. వారి తెగకు సంబంధించిన సంప్రదాయాలు, నిషిద్ధాల జాబితాను కూడా రూపొందించవచ్చు. మల్ల యుద్ధం, వివాహ పద్ధతి, అంతిమ సంస్కారాలు, వ్యవసాయ పద్ధతులు, కొత్త సంవత్సర పండుగలు, వారి ఆచారాలు... ఇలా ఎన్నో వర్ణనలు నవలలో ప్రతిబింబిస్తాయి. వీటన్నింటినీ కలుపుతూ అచెబీ మనకు ఒక కథ చెబుతాడు. ఒక తెగ ప్రజలు చెల్లాచెదురైన కథను చిత్రిస్తాడు. తేలిక పదాలు, చిన్న చిన్న వాక్యాలు, అందమైన శైలి ఈ నవలలో కనిపిస్తుంది. చేయి తిరిగిన కథారచయిత వైపుణ్యం పాఠకుల్ని ఆకట్టుకుంటుంది.

వివిధ జాతుల భాషలను, సంస్కృతులను, వైవిధ్యాలను నాశనం చేస్తూ తాను నిర్దేశిస్తున్న ఏకైక సమూహ జీవితాన్ని ప్రపంచీకరణ క్రమం ప్రపంచంపై రుద్దుతోంది. ఒకప్పుడు ఐక్యంగా ఉన్న ఒక తెగకు సంబంధించిన కథే 'చెదిరిన సమాజం' నవల. అప్పట్లో ఆ తెగలోని వారందరిది ఒకటే మాట. అందరిలో ఒకేరకమైన చైతన్యం ఉండేది. ఏం చేసినా ఐక్యంగా చేసేవారు. తెల్లవాడు వచ్చాడు. ఈ ఐక్యత

తిరిగి పరిశీలించారు. చెదిరిన సమాజం నవలలో ఉపయోగించిన సామెతలు, జానపద కథలతో ఒక పెద్ద జాబితా తయారు చేయవచ్చు. వారి తెగకు సంబంధించిన సంప్రదాయాలు, నిషిద్ధాల జాబితాను కూడా రూపొందించవచ్చు. మల్ల యుద్ధం, వివాహ పద్ధతి, అంతిమ సంస్కారాలు, వ్యవసాయ పద్ధతులు, కొత్త సంవత్సర పండుగలు, వారి ఆచారాలు... ఇలా ఎన్నో వర్ణనలు నవలలో ప్రతిబింబిస్తాయి. వీటన్నింటినీ కలుపుతూ అచెబీ మనకు ఒక కథ చెబుతాడు. ఒక తెగ ప్రజలు చెల్లాచెదురైన కథను చిత్రిస్తాడు. తేలిక పదాలు, చిన్న చిన్న వాక్యాలు, అందమైన శైలి ఈ నవలలో కనిపిస్తుంది. చేయి తిరిగిన కథారచయిత వైపుణ్యం పాఠకుల్ని ఆకట్టుకుంటుంది.

భారతీయులుగా
 మనం మనం కలిసుంటేనే సమానత్వం...
 మనం మనం విడిపోతే అది మన అమాంకకల్పం...
 మనం ప్రపంచానికి సాయం చేస్తూ వాటిని మానవత్వం...
 ఎందుకంటే, మనందరిది ఇతరులను ప్రేమించే మనస్తత్వం...
 మనం ఇతరులపై చూపించేది ప్రేమను పంచే బంధుత్వం...
 మన శత్రువువైనా ఆపదలో నుండి రక్షించేది మన గుణం...
 మనది సాయం చేసాక ఏమీ ఆశించని నైజం...
 మన కష్టాలను మనమే భరించుకునే గుండె మన అయుధం...
 ఇది మన అందరి భారతీయులకు శైర్ష్యం...
 మనం మనం కలిసుందాం...
 భారతీయులుగా గర్విద్దాం...

ఎం. రాజేష్, బి. టెక్, సివిల్

జాగ్రత్త సోదరా

అబ్బే.. నాకెం కాదు, నాకేం రాదు అన్నావంటే నీ ఫోటో మీద పెద్దదండ పడతాదండ. పప్పు ఉప్పులన్నీ ఒక్కసారే తెచ్చుకో.. ఎక్కువైతే నీ పక్కవారికిచ్చుకో సాయం చెయ్యరా బాబు ధర్మం చెయ్యరా... తిండిలేక, నీరు లేక ఎందరో మీ వీధిలోన ఉండుంటారు చూడరో... దానం చెయ్యరా బాబు ఆకలి తీర్చరా... నీకు ఉండి కూడా పక్కవాడికెట్టకపోతే నీవు మనిషివన్న మాట కూడా మరిచావంటే...!!

బయటకెళ్ళి నీవు బాతాఖానీ పెట్టమాకు.. చేతులారా జీవితాన్ని ఆపుకోకు గమ్మునుండరా కొంపలో సళ్లగుండరా నీవు ఆగలేక అడుగు బయట పెట్టావంటే... అంతే నీవని. ఇల్లు, ఒల్లు నీవు సుబ్బరంగా ఉంచుకో.. తాగు నీరు కచ్చితంగా కాసుకో.. సబ్బు వాడరా అయ్యా... జబ్బు వద్దరా... షేక్ హ్యాండ్ నువ్వు ఇవ్వకుండా మాసుకో కళ్ళు, నోరు, ముక్కును చేతితోతాకకు దూరంగుండరా బాబు.. తిరగమాకరా...

-పి. రవికుమార్ ఎమ్. ఏ.

చైల్డ్ మ్యారేజ్

భారతదేశంలో బాల్య వివాహం అంటే భారత చట్టం ప్రకారం, స్త్రీ 18 ఏళ్లలోపు లేదా పురుషుడు 21 ఏళ్లలోపు ఉన్న వారికి వివాహం చెయ్యడం అని అర్థం. భారతదేశంలో బాల్య వివాహాలకు సంబంధిత చట్టాలు

- 1) బాల్య వివాహ నియంత్రణ చట్టం (1929)
- 2) హిందూ మ్యారేజ్ యాక్ట్ (1955) లో బాల్యవివాహాలు
- 3) బాల్య వివాహ నిషేధం (పిసిఎంఎ) (2006)

భారతదేశంలో బాల్య వివాహాల పరిస్థితి

- 1) అంచనా ప్రకారం, ప్రతి సంవత్సరం, 18 ఏళ్లలోపు వున్నవారు కనీసం 1.5 మిలియన్ల మంది బాలికలకి భారతదేశంలో వివాహాలు చేస్తున్నారు
- 2) భారతదేశంలో జరిగే వివాహాలలో 16% బాలికలు 15-19 సంవత్సరాలకు సంబంధించిన వారే వుంటున్నారు
- 3) మహిళలపై పరిశోధన చేసిన ఇంటర్నేషనల్ సెంటర్ యునిసెఫ్ ప్రచురణలు ప్రకారం 1998 యొక్క సమూహ

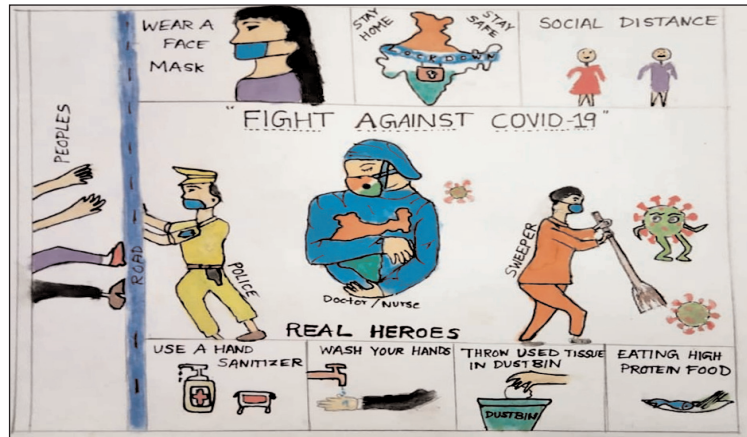

డ్రాయింగ్ థీమ్: దయచేసి పాఠశాల వయస్సు ఉన్నప్పుడు ఆడపిల్లకు వివాహాలు చేయవద్దు. ఎందుకంటే ఇది మీరు చిన్న హృదయాలకు ఇచ్చిన శిక్ష.

సర్వే నుండి భారతదేశ బాల్య వివాహం రేటు 47% గా అంచనా వేయబడింది. యునైటెడ్ దేశాలు 2005 లో దాని రేటు 30% గా నివేదించాయి

4) భారతదేశంలో సుమారు నలుగురిలో ఒకరికి వారి 18 వ పుట్టినరోజుకు ముందు యూనియన్లో వివాహం చేస్తున్నారు (లేదా). ప్రపంచంలోని బాల వధువులలో ముగ్గురిలో ఒకరు మన దేశం వారే.

-విన్నకోట శ్రీచరణ్ తేజ ఎమ్. ఏ. ఎకనమిక్స్, అసూర్.

(ఫోటో)- బి. బాలసుబ్రహ్మణ్య, ఎంఎస్సీ జువాలజీ, 2018-2020

“వరించకే కరోనా”

కరోనా! మళ్ళీ ఎందుకొచ్చావ్!
కోట్ల మందిని కబళించావ్!
ఎందరినో అనాథల్ని చేశావ్!
ఉపాధిని తొలగింప చేశావ్!
రోడ్డున పడేటట్లు చేశావ్!
నిరుద్యోగుల్ని పెంచేశావ్!
ఆత్మహత్యకు పాల్పడేలా చేశావ్! అయినా
తీరలేదా నీ దాహం!
ప్రాణాలంటే ఎందుకంత మోహం!
వద్దంటే వెంట పడతావ్!
పొమ్మంటే ఫాలో అవుతావ్!
కాదంటే కూర్చుంటానంటావ్!
గడప తొక్కొద్దంటే ఇంట్లోకొస్తానంటావ్!
దరికి చేరొద్దంటే ఒంట్లో ఉంటానంటావ్!
భరించ లేనంటే నిన్నే వరిస్తానంటావ్!
గీత దాటకంటే దేశాల్ని చుట్టేస్తావ్! అందుకే...
మాస్కు పెట్టి నిన్ను మట్టు పెడతా!
సేనిటైజర్ తో నిన్ను చిత్తుచేస్తా!
భౌతిక దూరంతో నిన్ను తరిమి కొడతా!
ఆవిరి పడుతూ నీ ఆయువు తీస్తా!
టీకాతో నీకు గోరీ కడతా!
చివరికి నిన్ను భూ గ్రహంపై లేకుండా చేస్తా!
- బాలచందర్ సాదే (చంద్రశ్రీ)
తెలుగు శాఖాధిపతి, పెనుగొండ.

కుప్పగా పోసేస్తున్నా ఈ ఓసారి గుర్తుచేద్దూ.. పులుముకున్నాయో
గడ్డు కాలపు క్షణాలను ఎక్కడెక్కడో వుండే
ఎవరన్నా ఆ రాతరాసిన వాడికి ఆయనకేమి ఎరుకుంటుంది
తిరిగి ఇచ్చిరండి. ఓసారి గుర్తుచేసిరండి...
చితికిన బతుకులకు మాట్లు వేసే యంత్రాన్ని తలుపులు మూసుకున్న ఆయన నివాసం
సృష్టించమని కాస్త గట్టిగా చెప్పిరండి. ముందర
కాలం చెల్లిన జీవితాలను ఎందరి చేతులు చాచే వీలులేక
భరోసా ముగిసిన ఆశల కట్టలను.. నీలుక్కుపోయాయోజి
ఏ విధాత వడ్డీ కట్టి బాగుచేస్తాడో... ఏ జంధ్యం ఎవరిని యాచించే స్థితికి
ఏ ఈశుడు గీత సరిచేసి నవ్వులు పూయిస్తాడో దిగజారిందో...
అడగండి..ఎవరైనా అడిగేరండి.... ఇకనైనా తెలుసుకోమని
రోడ్డు పక్కన పాత కుండలు హెచ్చరించి రండి.
ఎన్ని ఓడు పోయాయో ఆయన సృష్టే ఇదని
ఎందరి శ్వాసలు ఓడిపోయాయో మనమాయన చేతుల్లోని కీలుబొమ్మలమేనని
ఆగిపోయిన భవంతుల నీడల్లో ఎందరు బక్క కీలెరిగి పెట్టిన వాతలు ఇక చాలని, ఇకనైనా
చిక్కిన మనుషులు దాక్కున్నారో రక్షించే పనికి పూనుకొమ్మని
ఎన్ని బిక్క చచ్చిన వ్యధలు గుర్తు చేయండయ్యా
నల్లరంగు గుర్తు చేయండి.....
-నవీన్ చంద్ర హోతా

నియంత్రణ

పక్షిలా స్వేచ్ఛగా తిరగాలంటే
ఇంకొనాళ్లు ఇంటి పంజరంలో
అవ్వక తప్పదేమో...?
దేహంలో ప్రాణముండాలి కదా.
దానికి స్వీయ నియంత్రణే కొలబద్ద కావాలి.
మదిమదిని జాగృతికి పట్టం కడుతూకొన్ని
నిబంధనలను
మెదడుకు మేతగా వేయాలి.
ఊరికే బయట తిరిగి...
ఉప్పెనను మోసుకువచ్చే కన్న
ఇంట్లోనిక్షేపంలాంటి కాలక్షేపంతో
కుటుంబానికి రక్షణ చక్రాన్ని అల్లుకోవాలి...
ఈ కరోనాతో పోరాట సమయాన్ని
మన అనుకూలపు సంచితో వేసుకోవాలంటే
పిల్లల కాలానికి ఆటలకి గేలం వేయాలి
దూరం పాటిస్తూ పెద్దలు కాలాన్ని
ముచ్చట్లు ప్రవాహంలో ముంచాలి
చిరు వంటకాల్లో ప్రతిభను చూపాలి
పుస్తక ఆకురాళ్ళ పై
మస్తకానికి పదును పెట్టుకోవాలి.....!!
-ఆర్.ఎస్. బి.టెక్.(సివిల్)

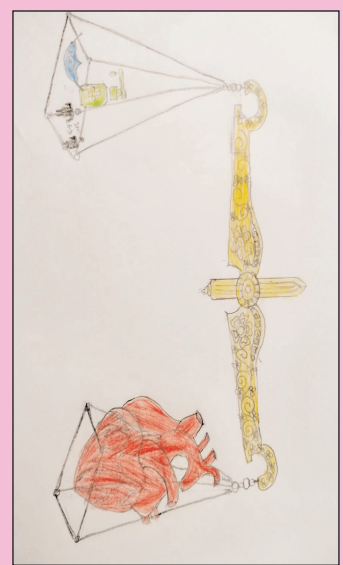
జయిద్దాం.....!

కంటికి కనిపించని కరోనా
దూరం చేస్తుంది కన్నవాళ్ళని.
చెవులకు వినిపించే కరోనా క్రూరత్వం
చెంత చేరనివ్వదు అయిన వాళ్ళని.
మాస్కు లేని నాసికలోకి ప్రవేశించిచేస్తుంది
అంటరాని ముద్దాయిని.
అడ్డు కవచం లేని గొంతులోకి ఆక్రమించి
గడగడలాడించి వినిపిస్తుంది గర్జనని.
ఇంద్రియాలను నిలయం చేసుకుని
విలయ తాండవం చేస్తుంది.
స్వచ్ఛమైన రక్షప్రవాహంలో రోగ
ప్రళయాన్ని సృష్టిస్తుంది.
అంటుకుంటే అంటుతుంది.
ముట్టుకుంటే ముంచుతుంది.
దానికి “కో”రల కాటులో
“రో”గిని చేసి జీవితాలను
“నా”శనం చేస్తున్న దీనికి నివారణ ఒక్కటే

మార్గం.
చేయి చేయి
వీడుదాం కరోనా
ని చేదిద్దాం!
బయటకు వెళ్ళుట
ఆగుదాం కరోనాని
అణగద్రొక్కదాం!
ముక్కు తెరలు వాడుదాం కరోనాని మసిచేద్దాం.
మనలోని రక్షక భటులను పెంచుదాం!
మనకై పోరాడుతున్న రక్షకులకు సహకరిద్దాం!
మనలో రోగనిరోధకతను పెంచుకుందాం!
మనకై రోగనివారణకు సేవ చేస్తున్న వైద్యులను
గౌరవిద్దాం!
మనకు మనం భౌతిక దూరం పాటిద్దాం..
ఒక్కటిగా ఏకమై కరోనా ని ఎదిరిద్దాం,
జయిద్దాం.....! రోగులను రక్షిద్దాం.....!

కరోనా...

స్వచ్ఛమైన గాలిని పీల్చే స్వచ్ఛను
ఆపేస్తున్నావే...
ప్రాణానికి ప్రాణం అడ్డు పెట్టే వారికి
ప్రాణాపాయం తెస్తున్నావే...
రక్షణ కలిగించే వారిపైనే కక్ష సాధిస్తున్నావే...
కార్మికుల జీవితాలను నడిరోడ్డు మీద చిదిమేస్తున్నావే...
మధ్యతరగతి బ్రతుకులను ఎడారిలోకి నెట్టేస్తున్నావే...
విద్యార్థుల భవిష్యత్తు ప్రశ్నార్థకంగా మార్చేస్తున్నావే...
ఆత్మీయబంధాలను కనుమరుగు చేస్తున్నావే...
రక్త సంబంధీకులకు చివరి చూపునే దూరం చేస్తున్నావే...
దేశ, విదేశాలలో మృత్యు కేకలు వేయిస్తున్నావే ...
ఆకలితో ఉన్నవారి నోటిదగ్గర ఆహారాన్ని లాగేస్తున్నావే...
మూగజీవాలకు దిక్కుతోచని స్థితిని కల్పిస్తున్నావే...

భావి భారత పౌరులను నిరుద్యోగులుగా మిగులుస్తున్నావే...
నీరాకతో అంటరానితనం అంటిస్తున్నావే...
అనుమానమనే పెనుభూతాన్ని సృష్టిస్తున్నావే...
కొత్త రూపాలుగా రూపాంతరం చెంది విజృంభిస్తున్నావే...
మా కన్నీళ్ళకు తృప్తి చెందడం లేదా! మా ఆర్తనాదాలు
వినిపించడంలేదా!
ఇన్ని చేస్తున్నా మాపై నీ కక్ష తీరడం లేదా!

-యాళ్ల యామిని
మంగెన గుర్రయ్య కళాశాల.

